

Гута-Перейма. Станція Немовичі. Між минулим і майбутнім...

За струнками соснами лісового масиву та розкішними садами ледь виглядають дахи осель навколо залізничної станції. Це селище під назвою станція Немовичі. Кілька десятків їх з численними господарськими прибудовами розташовані далі по обидві сторони залізниці здебільшого на такій віддалі одна від одної, що ці оселі легше назвати хуторами, ніж будинками вулиць. Оце і є село Гута-Перейма. Колись тут жили поляки-осадники, колишні вояки армії маршала Пилсудського, який після відвоювання Західної України в Радянській Росії роздав тутешні землі та угіддя своїм співгромадянам. Після закінчення другої світової війни поляки масово виїхали на свою батьківщину, а їх будинки залишились у Гуті-Переймі та на станції Немовичі і досі. В одному з них живе один із чотирьох учасників Великої Вітчизняної війни Денис Іванович Яременко. Денис Іванович викладав географію в місцевій школі-восьмирічці. Родом з Харківщини, він приїхав сюди невдовзі після війни, працював на освітянській ниві аж до виходу на пенсію і зараз понад двадцять років перебуває на заслуженому відпочинку. Згадує ветеран, що тоді, у 50-і роки, школа була переповнена дітьми, у класах навчалось по 35-45 учнів не тільки місцевих, а й з ближніх сіл: Убереж, Катеринівка, Угли. Але згодом все більше сільського населення їхало шукати кращого життя в Сарни та інші міста, тож дітей ставало все менше, і ось вже двадцять років, як закрили тут восьмирічку, а п'ять років тому закрили й початкову школу. Приміщення її віддали під фельдшерсько-акушерський пункт, що теж працює вряди-годи, оскільки медик у селі не живе. Клубу в селі ніколи не було, на танці чи в кіно ходили в Катеринівку.

Денис Яременко - учасник бойових дій. У рядах Радянської Армії пройшов шлях від Курської дуги до польського міста Жешув, де був тяжко поранений, через що став інвалідом. Він полюбив цей край, залишився тут назавжди, зібрав багатий історичний матеріал про село. А ще Яременко - мастак робити брилі з соломки, вулики для бджіл, кошики з лози. Глечик з лози, виготовлений цим умільцем, експонується в Сарненському історико-етнографічному музеї.

Ще багатьма цікавими людьми відомі ці два населені пункти. Тут після громадянської війни в Росії оселилась дворянська сім'я Бонч-Бруєвичів. Інша російська емігрантка Марія Беклежова викладала в місцевій школі іноземну мову, а на своїй батьківщині працювала особистою телеграфісткою останнього царя Російської імперії Миколи II. Саме вона розповіла Денису Яременку обставини зречення царем престолу, а також подальшого арешту і страти Миколи II та його сім'ї, бо була свідком цих історичних подій. Тоді Марію Беклежову врятував від розстрілу більшовиками солдат, який був у конвої арештованої царської сім'ї та осіб прислуги Миколи II.

Гута-Перейма таст. Немовичі відомі й іншими своїми мешканцями: тут жив Василь Мацигон, який згодом очолив Сарненську районну раду, керував Млинівським районом. У сім'ї начальника станції народилась і виросла нинішній керівник освітян району Раїса Болкуневич.

Нині в селах майже всі жителі - пенсіонери. У місцевому лісництві працює лише четверо сільчан, інші працівники з сусідніх сіл. Один з них, лісоруб Андрій Черньоний, стверджує, що його предки першими оселились на цій землі. Саме лісництво займає 5671 гектар лісових масивів. Його керівник - лісничий Василь Глодовський, приїхав сюди з Дубнівського району і вже десять років живе й працює в Гуті-Переймі.

У нинішнє спекотне літо лісівники по черзі з ранку до ночі несли вахту на пожежній вишці, аби попередити виникнення вогняної біди в лісі. З сорокаметрової висоти пожежний охоронець Володимир Герзун пильно стежить за безкраїми лісовими шатами. У хорошу погоду звідси можна побачити не тільки дахи будинків міста Сарни, а й верхівки градирень Кузнецовської АЕС. Володимир народився і виріс тут, нещодавно повернувся з строк вої військової служби армії, парубкує. І робота лісництві йому подобає: дбає про молоді насадження, заготовляє деревину тощо.

З вишки відкривається, наче на долоні, чудова панорама сіл з лініями залізниці, що ділять їх на дві половини. Влітку села наповнюються сміхом та гомоном дітей: онуки місцевих жителів приїжджають у лісовий край відпочивати до своїх дідів та бабусь. Та і гостей з Рівного, Костополя, Сарн тут немало в сезон збирання ягід та грибів, їх зустрічають на даху адмінбудинку лісництва лелеки. Цей знак віщує доброту тутешніх жителів.

Сучасні невеликі будівлі станції біліють на фоні високих дерев та густих кущів лісу, що впритул підступають до залізничної колії. З кожним приходом поїзда на пероні з'являються люди з кошиками та відрами для лісових ягід, а потім усе навкруг затихає, чути лише спів лісових пташок. У приміщенні чергового по станції Вячеслава Кравчука затишно. Вячеслав Володимирович уважно стежить за роботою автоматичного обладнання, попереджує пасажирів про прихід поїздів та безпеку руху біля колії. Це нагадує, що і в селі є сучасна техніка, що живемо ми в кінці двадцятого століття, що плин часу не може зупинитись, як поїзд, і події сьогодення завтра вже будуть історією.

Легкий смуток огортає душу від того, що такі села, як Гута-Перейма, станція Немовичі з кожним роком безлюдніють, і все більше кинутих людьми хат-пусток дивляться на юрби приїжджих темними очима порожніх вікон... Адже, здається, недавно там жили багатодітні сім'ї, діти спішили до місцевої школи, а дорогою гнали на випас велику череду колгоспних корів. Та, думається, не вмруть села, а обов'язково відродяться, оживуть, наберуть сили, як і наша Україна.

Анатолій КАРДАШ.